

W polskich szkołach na Litwie znacznie więcej języka litewskiego

Sejm Republiki Litewskiej 17 marca znowelizował ustawę o oświacie, mimo utrzymywania się protestów organizacji mniejszościowych. Nowe przepisy już od 1 września radykalnie zmniejszą zakres nauki w językach mniejszości narodowych, przy czym najwięcej z nich to szkoły z polskim językiem nauczania. Nowelizacja doprowadzi do likwidacji części szkół. Prezydent Dalia Grybauskaitė zapowiedziała, że swoją decyzję w sprawie podpisania ustawy uzależni od wyników porównania zasad funkcjonowania szkolnictwa litewskiego w Polsce ze znowelizowaną litewską ustawą.

Dotąd mniejszość polska na Litwie miała prawo do nauki w języku ojczystym od placówek przedszkolnych do ukończenia szkoły. W polskich szkołach obowiązkowo uczono języka litewskiego. Obecnie nauka litewskiego ma się rozpoczynać już w przedszkolach. W szkołach podstawowych i średnich obok obowiązkowych lekcji języka litewskiego przedmioty związane z nauczaniem historii, geografii, wiedzy o świecie i kształtowaniem postaw obywatelskich mają być prowadzone w języku państwowym. Już w 2013 roku na tym samym poziomie egzamin maturalny z języka litewskiego mają zdawać uczniowie szkół litewskich i polskich (dotąd polska młodzież mogła go zdawać na łatwiejszym poziomie, a z wynikiem pozytywnym egzamin składało 91% przystępujących).

Wejście ustawy w życie oznaczałoby likwidację placówek, w których nie można skompletować klas według norm Ministerstwa Oświaty, tych samych dla szkół litewskich i mniejszościowych. W efekcie grozi to likwidacją 60 ze 120 istniejących szkół polskich (uczy się w nich 18 tys. dzieci), głównie na wsi. Zgodnie z nowelizacją, gdy na danym terenie istnieją szkoły polska i litewska, w których nie ma pełnych składów uczniowskich, utrzymana zostanie wyłącznie szkoła litewska. Zmusi to polskich uczniów do uczęszczania do placówek całkowicie pozbawionych nauczania w języku polskim. Ostateczna decyzja będzie zależała od prezydent Dalii Grybauskaitė, która zapowiada zastosowanie zasady wzajemności przy ocenie ustawy – porówna sytuację oświaty polskiej na Litwie z oświatą litewską w Polsce (zaledwie 670 dzieci). Zawetuje ustawę, gdy uzna, że w wyniku jej działania litewscy Polacy będą mieli mniej praw niż Litwini w Polsce. Zastosowanie kryterium wzajemności nie oznacza woli przychylenia się do wniosków mniejszości polskiej, gdyż szkoły litewskie w Polsce działają na podstawie przepisów zbliżonych do znowelizowanej właśnie ustawy litewskiej. Litwini w Polsce nie protestują przeciwko tym regulacjom. <jhyn>